

Indledning

Allerførst vil jeg gerne nævne, at den konkrete sagsbehandling jo ligger i kommunerne og amterne, og at vi generelt skal være forsigtige med at blande os i kommunernes og amternes sagsbehandling.

Selvfølgelig skal vi blande os, når vi får viden om, at der foregår noget ulovligt, og selvfølgelig skal vi være opmærksomme og lydhøre over for de meldinger, vi får via medier og via borgere. Men vi skal også være opmærksomme på, at vi har et velfungerende klagesystem, som netop er med til at sikre, at der ikke sker fejl eller ulovligheder i systemet, og som er med til at sikre retssikkerheden for borgerne.

Spørgsmål E

”Ministeren bedes uddybe, i forlængelse af de sidste måneders store medieomtale af især Hedensted Kommunes sociale afgørelse, hvorvidt ministeren finder, at socialforvaltningen i Hedensted generelt har for stor en fejlkvotient i deres afgørelser.”

Jeg har naturligvis fulgt nøje med i debatten om sagsbehandlingen i Hedensted Kommune. Det er jo altid kedeligt, når borgere føler sig forkert eller dårligt behandlet.

I den konkrete sag om Hedensted Kommune kan jeg konstatere, at kommunen generelt har reageret på den kritik, de har været ude for i medierne.

Socialministeriet har været i kontakt med Hedensted Kommune, der har oplyst, at de bl.a. haft en konsulent - Jørgen Bent Hansen, tidligere lektor ved den Sociale Højskole – til at gennemgå en række af de sager, som har været i medierne.

Ifølge den undersøgelse, er alt gået efter bogen. Der blev ikke fundet afgørelser, der stred mod lovgivningen. Jørgen Bent Hansen har efterfølgende også undervist sagsbehandlerne.

Hedensted Kommune har også oplyst, at kommunen har fået medhold i størsteparten af de sager, der er blevet påklaget til det sociale nævn i 2004.

Der er altså ikke noget, der tyder på, at der generelt er noget i vejen med sagsbehandlingen i Hedensted Kommune.

Men der er også klart, at kommer der noget frem, som tyder på, at Hedensted Kommune – eller en hvilket som helst anden kommune for den sags skyld - systematisk overtræder loven, vil jeg bede om en redegørelse fra kommunen.

Og ud fra redegørelsen vil jeg vurdere, om der er behov for yderligere tiltag.

Spørgsmål F

”Ministeren bedes kommentere den konkrete sag, jf. alm. del - bilag 64, hvor en familie har fået nedsat kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste, herunder om der ser ud til at være begået forvaltningsmæssige fejl/svigt i procedurerne set i forhold til lovens intentioner om samarbejde med en familie.”

Den konkrete sag drejer sig om en familie med tre børn på 15, 13 og 11 år. Den mellemste dreng, Mathias er multihandicappet. Moren har modtaget kompensation for tabt arbejdsfortjeneste - 37 timer om ugen i 8-9 år.

Fra april 2004 ændrede kommunen timetallet til 15 timer hver anden uge. Kommunen vurderede, at moren ikke var berettiget til kompensation i samme omfang som tidligere, fordi Mathias bor på en døgninstitution hver anden uge.

Den uge han bor hjemme, er han i specialskole og fritidsordning hver dag fra kl. 7.50 til 16.30. Kommunen yder desuden aflastning i form af hjemmepasning 5 timer pr. gang - 3 gange om ugen – med mulighed for yderligere timer i weekenden.

Familien ankede afgørelsen. Det sociale nævn fandt, at moren var berettiget til 30 timer den uge, Mathias bor hjemme. Ankestyrelsen har efterfølgende afvist sagen som ikke værende principiel.

En af betingelserne for at få kompensation for tabt arbejdsfortjeneste er, at barnet forsørges i hjemmet. Det betyder, at barnet skal bo hos forældrene eller andre pårørende i modsætning til, at barnet bor uden for hjemmet ved de sociale myndigheders medvirken.

Reglerne i serviceloven er i den sammenhæng entydige. Hedensted Kommune har således alene skulle foretage en konkret vurdering af behovet for kompensation for den uge, Mathias bor hjemme.

Netop fordi kommunens beslutning skal træffes på baggrund af en skønsmæssig vurdering af familiens behov, er det vigtigt for borgernes retssikkerhed at kunne klage over en afgørelse, man ikke er enig i.

Familien er da også blevet delvis imødekommet i deres klage og Hedensted Kommune har fulgt nævnets afgørelse.

Man kan altid diskutere, om en kommune har behandlet en sag optimalt. Men som det foreligger oplyst for mig, ser det umiddelbart ud til, at kommunen har taget stilling til de spørgsmål, kommunen skal efter loven.

Spørgsmål G

"Ministeren bedes oplyse om "næste skridt" i tilfælde, hvor Ankestyrelsen fejlagtigt giver en myndighed ret i en afgørelse, herunder hvilke muligheder borgeren så har for at få ændret afgørelsen?"

Vi har i Danmark opbygget et godt og velfungerende klagesystem på det sociale område.

Er en borger utilfreds med en afgørelse, kan vedkommende klage over afgørelsen. Kommunen eller amtet vil så få mulighed for at genvurdere sagen.

Hvis kommunen efter genvurderingen fastholder afgørelsen, sender de klagen videre til det sociale nævn. Det sociale nævn vil så vurdere, om afgørelsen er lovlig, og om sagsbehandlingsreglerne er blevet overholdt.

Hvis borgeren stadigvæk ikke mener, at afgørelsen er korrekt, kan sagen eventuelt tages op af Ankestyrelsen. Det er dog kun i sager, der har principiel eller generel karakter.

Hvis Ankestyrelsen fejlagtig giver en myndighed ret i en afgørelse, kan borgeren enten klage til det almindelige retssystem – et civilt søgsmål eller klage til ombudsmanden. Der kan evt. gives fri proces til et civilt søgsmål.

Spørgsmål H

”Ministeren bedes oplyse om en kommunes forpligtigelse til på den ene side at tildele tabt arbejdsfortjeneste og på den anden side at støtte en forælder i at kunne genindtræde på arbejdsmarkedet efter ophør af tabt arbejdsfortjeneste.”

Hvis en forælder har haft et langt fravær fra arbejdsmarkedet, kan der være behov for støtte til at vende tilbage til arbejdsmarkedet.

Der er brug for rådgivning og vejledning og måske hjælp til at finde et arbejde. Der kan være brug for at forhandle vilkår for særlige hensyn, fx om en arbejdstid, der kan forenes med familiens og barnets behov.

Det kan også være, at forælderen har behov for støtte til revalidering, fordi han eller hun har mistet kvalifikationer i forhold til sit fag eller arbejdsområde.

Lov om aktiv socialpolitik giver mulighed for at give denne særlige støtte.

Det må være meget belastende at passe et multihandicappet barn og samtidig skulle sørge for, at eventuelle søskende ikke bliver overset.

Men det - at det kan være svært og uoverskueligt at komme i gang på arbejdsmarkedet igen samtidig med, at det hjemlige skal tilgodeses - er ikke i sig selv en begrundelse for at give en kompensation for tabt arbejdsfortjeneste.

Det er derfor vigtigt, at kommunen og forælderen i god tid, inden der skal ske ændringer, lægger en plan for støtte til beskæftigelse eller uddannelse, som kan hænge sammen med familiens daglige livsvilkår.

Det fremgår af den konkrete sag, at kommunen indbød moren til samtale første gang i oktober 2003 for at tale med hende om dette.

Dvs., at kommunen ca. 5 måneder før, der blev ændret i kompensationen for tabt arbejdsfortjeneste, tog initiativ til en drøftelse af familiens fremtidige forhold.

Spørgsmål I

”Ministeren bedes oplyse, hvorvidt der føres statistik over, hvor mange familier der oppebærer tabt arbejdsfortjeneste ud over f.eks. 6 år.”

For at få svar på dette spørgsmål, har Socialministeriet været i kontakt med Danmarks Statistik.

Den korte udgave af svaret er: Den efterlyste statistik om familier, der oppebærer tabt arbejdsfortjeneste i mere end 6 år, kan med vanskelighed fremskaffes, men oplysningerne vil være usikre og ikke nødvendigvis svare på spørgsmålet.

Oplysningerne om modtagere af tabt arbejdsfortjeneste fås fra kontanthjælpsstatistikken, som føres af Danmarks Statistik.

Hvis man skal have oplysninger om hvor mange personer, der får tabt arbejdsfortjeneste i mere end 6 år, vil det – ifølge oplysninger fra Danmarks Statistik – være ret besværligt og kostbart, men endnu vigtigere vil de oplysninger man får være usikre – og det vil være

tvivlsomt, om man vil få svar på det, man spørger efter.

Usikkerheden skyldes flere faktorer, bl.a. vil forældre være registreret, hvis de blot har fået tabt arbejdsfortjeneste i en måned i året. Man vil ligeledes ikke kunne se, hvor meget de får i tabt arbejdsfortjeneste – om det evt. kun er en time om ugen.

Spørgsmål J

”Ministeren bedes oplyse, om det er i overensstemmelse med lovgivningen, at en kommune nedsætter hjælpen til en familie med et handicappet barn til ca. det halve uden at have foretaget en helhedsvurdering af familiens situation, herunder inddragelse af de relevante faggrupper og en konkret vurdering af det handicappedes barns sundhedstilstand i forbindelse med et egentligt besøg i familien.”

Det er en grundlæggende forudsætning for en kommunes afgørelse om støtte efter serviceloven, at afgørelsen hviler på et oplyst grundlag. Støtten skal være tilrettelagt ud fra den enkeltes behov og forudsætninger og i samarbejde med den enkelte.

Der er ikke fra centralt hold fastsat, hvordan kommunen skal indhente disse oplysninger eller hvilke konkrete oplysninger, der skal foreligge.

Hvis der havde været tale om en sag om støtte efter servicelovens kapitel 8 - det vi i daglig tale kalder særlig støtte til børn og unge - ville afgørelsen have hvilet på en særlig undersøgelse – en § 38-undersøgelse. Det er der dog ikke tale om i den konkrete sag, som er en sag om støtte efter servicelovens § 29.

Jeg kan forstå, at familien i den omtalte sag har klaget til Ombudsmanden via patientforeningen ”Mine Rettigheder” over, at Hedensted Kommune og Det Sociale Nævn for Vejle Amt ikke har forholdt sig til anvendelsen af reglerne i kapitel 8 om særlig støtte til børn og unge.

I forbindelse med at nævnet skal træffe en afgørelse, skal nævnet også

forholde sig til, om der foreligger det fornødne beslutningsgrundlag. Ifølge de oplysninger vi har fået fra Ombudsmanden, har han sendt en kopi af foreningens brev videre til Det Sociale Nævn for Vejle Amt som en anmodning fra foreningen om, at nævnet forholder sig til spørgsmålet om grundlaget for afgørelsen.